

Nr 90.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av åtskilliga kostnader för vissa nya byggnader vid armén; given Stockholms slott den 29 maj 1914.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över lantförsvarsärenden för den 5 februari 1914 och denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar må tagas i anspråk dels 3,060 kronor 90 öre till täckande av brist i anslaget till Vendes artilleriregementes kasernetablissemang, dels ock 143,500 kronor till ersättande av vissa i statsrådsprotokollet närmare omförmälda, av arméförvaltningens fortifikationsdepartement för uppförande av kasernetablissemang för Västernorrlands regemente och en tvättinrättning för Norrbottens regemente förskjutna kostnader.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Hj. L. Hammarskjöld.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 5 februari 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde härefter:

»Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 51 till 1908 års Riksdag därom gjorda hemställan medgav Riksdagen, att till täckande av brist i de extra ordinarie anslag till uppförande av nya byggnader för armén, vilka av Riksdagen åren 1901 och 1902 beviljats, finge användas dels 1,500,000 kronor av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål, dels 1,750,000 kronor utav den vid 1902 års Riksdag till statsverkets kassaförlagsfond överförda summan, 6,500,000 kronor, dels ock högst 165,403 kronor 51 öre av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar.

I den beräkning av bristen, som bifogats propositionen och legat till grund för berörda medgivande, hade, vad *Vendes artilleriregementes*

kasernetablissemang angår, bland disponibla medel upptagits 88,459 kronor 19 öre, motsvarande staden Kristianstads kontraktsevenliga bidrag till extra grundläggningsarbeten, och hade bristen i fråga om detta etablissemang med beräkning härav upptagits till 125,040 kronor 81 öre. Det finnes dock i beräkningen anmärkt, att av nämnda 88,459 kronor 19 öre ett belopp av 3,060 kronor 90 öre vore tvistigt och beroende på utgången av en mellan kronan och staden pågående rättegång.

Sedan Kungl. Maj:t med anledning av Riksdagens förenämnda medgivande anbefallt fortifikationsdepartementet att i samråd med civila departementet inkomma med förslag angående disponerandet av de medel, som enligt Riksdagens medgivande finge användas till täckande av bristen å de av 1901 och 1902 års Riksdagar å extra stat beviljade anslag till nya byggnader för armén, utarbetades å fortifikationsdepartementet dylikt förslag, enligt vilket till täckande av brist å de till Vendes artilleriregementes kasernetablissemang anslagna medlen skulle användas 125,040 kronor 81 öre. Genom beslut den 23 december 1910 biföll Kungl. Maj:t förslaget i denna del.

Fortifikationsdepartementet har emellertid nu anmält, att förenämnda belopp 3,060 kronor 90 öre genom laga kraft ägande dom frändömts statsverket och följaktligen bör upptagas såsom brist i ovanberörda anslag.

Sedan genom kungl. brev den 12 maj 1905 förordnats, att *Väster-norrlands regemente* skulle förläggas till Sollefteå köping, anhöll chefen för fortifikationen uti en av fortifikationsdepartementet jämte eget yttrande den 2 maj 1906 överlämnad skrivelse om bemyndigande att i huvudsaklig överensstämmelse med skrivelsen bifogade förslagsritningar och situationsplan låta för regementet därstädes uppföra ett kasernetablissemang för en beräknad kostnad av 1,392,000 kronor.

Förslaget godkändes i huvudsak enligt kungl. brevet den 8 juni 1906, varjämte Kungl. Maj:t, då den för etablissemang beräknade kostnaden med 40,000 kronor översteg de av 1904 och 1905 års Riksdagar för kasernetablissemang för regementet anvisade medlen 1,352,000 kronor, i sammanhang därmed förordnade, att fortifikationsdepartementet skulle, i den mån de för byggnadernas uppförande m. m. beräknade och av Riksdagen beviljade medlen ej vore tillräckliga, förskjuta det för etablissemangets fullbordande därutöver erforderliga belopp intill högst 40,000 kronor samt därefter anmäla detsamma till ersättande.

Sedermera anmälde emellertid chefen för fortifikationen, att själva husbyggnadsarbetet jämte grundläggning, varför i framställningen den

2 maj 1906 beräknats 1,128,600 kronor, två gånger utbudits till tävlan och att det lägsta antagliga anbudet därå uppginge till 1,223,600 kronor, och anhöll bemålde chef därför om anvisande för ändamålet av ytterligare 95,000 kronor.

Genom kungl. brev den 28 september 1907 bifölls denna framställning, varjämte förordnades, att det sålunda anvisade beloppet, 95,000 kronor, skulle förskjutas av fortifikationsdepartementet för att framdeles anmälas till ersättande.

Med anledning av berörda kungl. brev och då kostnaderna för ifrågavarande kasernetablissemang uppgått till sammanlagt 1,477,000 kronor, har fortifikationsdepartementet förskjutit tillhoppa 125,000 kronor.

Chefen för *Norrbottens regemente* anmälde på sin tid, att betydande svårigheter förefunnes att för antagligt pris mot lega ombesörja tvättning av regementets munderingspersedlar och sängkläder samt manskapets s. k. småpersedlar, och att dessa svårigheter antagligen än ytterligare komme att ökas efter regementets förläggning till Boden. Regementschefen föreslog därför, att åtgärder måtte vidtagas för möjliggörande av tvättens verkställande inom regementets etablissemang av därför särskilt anställd personal, och hemställde i sådant avseende, att i sammanhang med byggandet av berörda etablissemang i Boden måtte få uppföras ett tvätthus inrymmande tvättrum, mangelrum och torkrum samt två eller tre rum och kök till bostadslägenhet för tvätterskorna.

I häröver avgivet yttrande vitsordade chefen för fortifikationen behovet av en särskild tvättinrättning för nämnda regemente samt hemställde, under överlämnande av situationsplan och ritning till ett gemensamt tvätt- och varmbadhus, att, enär anordnandet av tvättinrättningar icke inginge i den för 1902 års Riksdag vid äskande av extra anslag till nya byggnader för armén framlagda byggnadsplanen, de av en dylik inrättnings uppförande vid regementet förorsakade ökade kostnaderna, beräknade till 18,500 kronor, måtte förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Med anledning härav uppdrogs genom kungl. brev den 4 september 1903 åt chefen för fortifikationen att låta utföra berörda byggnad i enlighet med omförmälda ritning, varjämte förordnades, att härav uppkommande ökade kostnader, högst 18,500 kronor, skulle förskjutas av fortifikationsdepartementet och framdeles anmälas till ersättande.

Detta belopp, varmed för övrigt i propositionen nr 51 till 1908 års Riksdag räknats såsom tillgång vid beräkning av bristen i de av 1901 och 1902 års Riksdagar till kasernetablissemang beviljade medel, har av fortifikationsdepartementet förskjutits.

I skrivelse den 11 december 1912 har fortifikationsdepartementet föreslagit, att såväl förut nämnda brist i anslaget till Vendes artilleriregementes kasernetablissemang, 3,060 kr. 90 öre, som av departementet för uppförande av kasernetablissemang för Västernorrlands regemente och av en tvättinrättning för Norrbottens regemente förskjutna (125,000 + 18,500 =) 143,500 kronor må ersättas från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar.

Fortifikations-
departemen-
tets före-
varande
framställning.

Arméförvaltningens civila departement har i den 10 januari 1913 avgivet yttrande tillstyrkt bifall till fortifikationsdepartementets framställning.

Civila depar-
tementets
yttrande.

Då jag icke har något att häremot erinra, får jag hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgiva, att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar må tagas i anspråk dels 3,060 kronor 90 öre till täckande av brist i anslaget till Vendes artilleriregementes kasernetablissemang, dels ock 143,500 kronor till ersättande av ovanberörda, av arméförvaltningens fortifikationsdepartement för uppförande av kasernetablissemang för Västernorrlands regemente och en tvättinrättning för Norrbottens regemente förskjutna kostnader.»

Departements-
chefen.

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till Riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Ivan Eckerström.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 29 maj 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, hans excellens herr statsministern Hammar-
skjöld, anförde vidare:

»Den 5 februari 1914 beslöt Kungl. Maj:t, att till riksdagen skulle
avlåtas proposition med förslag om riksdagens medgivande, att av fjärde
huvudtitelns allmänna besparingar finge tagas i anspråk dels 3,060
kronor 90 öre till täckande av brist i anslaget till Vendes artillerirege-
mentes kasernetablissemang, dels ock 143,500 kronor till ersättande av
vissa i statsrådsprotokollet närmare omförmälda, av arméförvaltningens
fortifikationsdepartement för uppförande av kasernetablissemang för
Västernorrlands regemente och en tvättinrättning för Norrbottens rege-
mente förskjutna kostnader.

Denna proposition blev emellertid icke i kamrarna avlämnad, innan
riksdagen upplöstes.

På grund härav och då jag icke finner anledning föreslå någon ändring uti propositionens innehåll, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte besluta, att ifrågavarande proposition skall med oförändrat innehåll avlätas till den nu pågående riksdagen.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Ali Söderhjelm.
